EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 19.12.2017
COM(2017) 788 final

KAUPADE PAKETT

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE NING EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE

DIREKTIIVI (EL) 2015/1535 KOAHLDAMISE KOHTA AASTATEL 2014 - 2015

{SWD(2017) 465 final}

Sisukord

SISSEJUHATUS 3

1. Areng aastatel 2014–2015 4

1.1. Teatamise korra kasutamine parema õigusloome kontekstis ja konkurentsivõime suurendamiseks 4

1.2. Teatamise korra kasutamine vastastikuse tunnustamise tõhustamiseks 5

1.3. Teatamise korra tõhustamine 5

1.4. Ühtse turu läbipaistvuse direktiivi kohtupraktika 6

2. Teatamise korra kohaldamine 7

2.1. Tulemuslikkus: üldine ülevaade 7

2.2. Kiirmenetluse kasutamine 18

2.3. Stimuleerivatest fiskaal- või finantsmeetmetest teatamine 18

2.4. Komisjoni vastustele järgnevad meetmed 18

2.5. Teatamise korrale järgnevad meetmed 19

2.6. Struktureeritud teabevahetus liikmesriikidega 19

2.7. Ühtse turu läbipaistvuse direktiivi alusel dokumentidele juurdepääsu võimaldamise taotlused 20

2.8. Läbipaistvus 20

3. Kokkuvõte 21

KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Käesolevas aruandes analüüsitakse, kuidas aastatel 2014–2015 kohaldati üht siseturu nurgakivi – teatamise korda, mis on kehtestatud direktiiviga (EL) 2015/1535[1] (edaspidi: „ühtse turu läbipaistvuse direktiiv“). Aruandes rõhutatakse teatamise korra olulist panust ühtse turu toimimisse ja parema õigusloome poliitika rakendamisse[2].

Direktiiv (EL) 2015/1535 võeti vastu 9. septembril 2015 ning sellega tühistati ja asendati direktiiv 98/34/EÜ. Kuna direktiivi 98/34/EÜ oli mitu korda oluliselt muudetud (eelkõige, et kaasata infoühiskonna teenused ja jätta selle kohaldamisalast välja tehnilised standardid), otsustati see selguse huvides kodifitseerida.

Riigisisestest tehnilistest eeskirjadest teatamine komisjonile enne nende vastuvõtmist on jätkuvalt tõhus kaubandustõkete vältimise vahend ning komisjoni ja liikmesriikide vahelise, samuti liikmesriikide omavahelise koostöö vahend. Teatamise kord on olnud oluline vahend riikide reguleeriva tegevuse suunamisel, sealhulgas teatavates uutes valdkondades, ning riigisiseste tehniliste eeskirjade kvaliteedi – läbipaistvuse, arusaadavuse ja tõhususe – parandamisel ühtlustamata või osaliselt ühtlustatud valdkondades. Liikmesriikide õigusraamistiku suurem selgus võib aidata ettevõtjail kohaneda uute reeglitega ning seega vähendada eeskirjade kättesaadavuse kulusid ja kohaldada neid eeskirju nõuetekohaselt. See on võimalik ka tänu asjaolule, et komisjonile teatatud tehnilised eeskirjad tõlgitakse ELi 23 ametlikku keelde[3].

---

1 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/1535, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (kodifitseeritud tekst; ELT L 241, 17.9.2015, lk 1–15).

2 Õigusruumi parandamise tegevuskava, KOM(2002) 278 (lõplik). Vt ka „Parem õiguslik reguleerimine majanduskasvu edendamiseks ja töökohtade loomiseks Euroopa Liidus“, KOM(2005) 97 (lõplik); „Ühenduse Lissaboni kava rakendamine: õiguskeskkonna lihtsustamise strateegia“, KOM(2005) 535 (lõplik); „Euroopa Liidu parema õigusloome strateegiline ülevaade“, KOM(2006) 689; „Parema õigusloome kava teine strateegiline läbivaatamine Euroopa Liidus“, KOM(2008) 32; „Parema õigusloome kava kolmas strateegiline läbivaatamine Euroopa Liidus“, KOM(2009) 15; „Parem õigusloome Euroopa Liidus“, KOM(2010)543 ja COM(2016) 615 final; „Parem õigusloome: paremad tulemused – tugevam liit“.

3 Tõlge iiri keelde ei ole kättesaadav.

SISSEJUHATUS

Riigisisestest tehnilistest eeskirjadest teatamise kord võimaldab komisjonil ja ELi liikmesriikidel enne vastuvõtmist uurida tehnilisi eeskirju, mille liikmesriigid kavatsevad kehtestada toodete (tööstus-, põllumajandus- ja kalandustooted) ning infoühiskonna teenuste kohta (vt käesoleva aruandega kaasasolev komisjoni talituste töödokumendi 1. lisa). Kõnealust korda kohaldatakse lihtsustatult Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) lepingu allkirjastanud Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmesriikide ning Šveitsi ja Türgi suhtes (vt 3. lisa).

Teatamise korra põhieesmärk on takistada siseturule uute tõkete teket enne, kui need on ilmnenud ja negatiivset mõju avaldanud.

Siseturg on üks komisjoni kümnest prioriteedist ning komisjon peab paremini toimivat ühtset turgu tugevama ELi majanduse mootoriks ja „süveneva üleilmastumise tingimustes Euroopa suurimaks varaks“[4]. Sel põhjusel püüab komisjon koos liikmesriikidega saada ühtsest turust täit kasu, et „kodanikel, ettevõtjatel ja riigiasutustel oleks juurdepääs kaupadele ja teenustele parima kvaliteedi, hinna või teenindusega“[5]. Nagu on märgitud ühtse turu strateegias, et „[ü]htne turg on tõenäoliselt Euroopa Liidu suurimate saavutuste seas“[6] ning komisjoni üks prioriteete on kõrvaldada ühtse kaupade ja teenuste turu allesjäänud regulatiivsed ja mitteregulatiivsed tõkked. Euroopa Komisjon on otsustanud ELi siseturu põhivaldkondades ühtset turgu veelgi ergutada mitme edasipüüdliku ja pragmaatilise meetmega. Need valdkonnad on ringmajandus, jagamismajandus, digitaalne ühtne turg, kapitaliturgude liit ja maksusüsteem.

Oma teatises „Ühtse turu täiustamine: rohkem võimalusi inimestele ja ettevõtetele“[7] on komisjon rõhutanud, et „[k]aubad moodustavad ELi-sisesest kaubandusest ligikaudu 75 %. 2014. aastal kaubeldi ELi liikmesriikide vahel kaupadega väärtuses 2 900 miljardit eurot“. Seega rõhutas komisjon, kui tähtsat rolli mängib kaupadega kauplemine ühtse turu kaubanduse üldises kontekstis (ELi-sisene kaupadega kauplemine moodustas 2015. aastal 20,6 % ELi SKPst). Vajadust tugevdada kaupade vaba liikumist ja pakkuda ettevõtetele paremini ennustatavat õigusraamistikku kinnitatakse uuesti komisjoni talituste töödokumendis, mis on kaasas kõnealuse teatisega. Ühtse turu läbipaistvuse direktiiv panustab otseselt või kaudselt ühtse turu strateegia mitmesse järelalgatusse.

Arvestades ühtse turu läbipaistvuse direktiivi tähtsat osa kaupade ja infoühiskonna teenuste ühtse turu nõuetekohasel toimimisel, võetakse käesolev aruanne vastu koos kaupade paketiga. Paketi eesmärk on tugevdada ühtset turgu ja saada sellest täit kasu, selleks kindlustatakse usaldust ühtse turu vastu, mis toob tulu kõigile, nii kodanikele kui ka ettevõtetele. Eelkõige tutvustatakse algatusi, millega tõhustatakse vastastikust tunnustamist ja tugevdatakse ELi ühiste tooteohutuse eeskirjade jõustamist.

Ühtse turu läbipaistvuse direktiiv on ühtse turu kõige avatum ja läbipaistvam töövahend. See on ainulaadne süsteem, millega hoitakse ära ühtsele turule uute tõkete teke. Selleks keskendutakse läbipaistvusele, dialoogile, ennetusele ja paremale õigusloomele. Selles ei sätestata üksnes seda, et liikmesriigid osalevad selles menetluses koos komisjoniga võrdsetel

---

4 https://ec.europa.eu/priorities/sites/beta-political/files/juncker-political-guidelines-speech_et_0.pdf

5 Vt „President Junckeri poliitilised suunised, Euroopa uus algus: minu tegevuskava töökohtade loomiseks ning majanduskasvu, õigluse ja demokraatlike muutuste tagamiseks“. Poliitilised suunised järgmisele Euroopa Komisjonile, https://ec.europa.eu/priorities/internal-market_et.

6 *A Single Market Strategy for Europe - Analysis and Evidence Accompanying the document Upgrading the Single Market: more opportunities for people and business*, SWD(2015) 0202 final.

7 Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Ühtse turu täiustamine: rohkem võimalusi inimestele ja ettevõtetele“, COM(2015) 550 final.

alustel, vaid see võimaldab ka sidusrühmadel endil saada juurdepääs kõikidele ettevalmistatavatele riiklikele tehnilistele normidele, mis tõlgitakse ELi 23 ametlikku keelde. Seega saavad ettevõtjad näha ette kaubandustõkete teket ning kui nad võtavad teatamisprotsessist aktiivselt osa, saavad nad oma ettevõtete jaoks vältida ebavajalikku ja kallist halduskoormust.

Ühtse turu läbipaistvuse direktiivil on tähtis osa ka nõuete täitmist käsitletavatel koosolekutel liikmesriikidega[8]. Neid koosolekuid peetakse ühtse turu strateegia nõuetele vastavuse ja aruka jõustamise tegevussuuna raames[9]. Komisjon näeb neid koosolekuid kõneluste pidamise võimalusena, mis aitab parandada ELi õigusnormide siseriiklikku õigusesse ülevõtmist, rakendamist ja kohaldamist. Need kõnelused annavad ka hea võimaluse arutada liikmesriikidega seda, kuidas ennetavalt lahendada ELi õigusnormide jõustamise küsimusi. Selles valdkonnas võimaldavad ühtse turu läbipaistvuse direktiivi raames peetavad kõnelused koos muude näitajatega teha komisjonil paremini kindlaks liikmesriikide probleemsed sektorid ja struktuursed probleemid.

Võttes arvesse ühtse turu läbipaistvuse direktiivi ülesannet vältida kaupade ühtse turu tõkete teket, esitas komisjon hiljuti teenusepaketi raames seadusandliku ettepaneku, mis käsitleb iseseisvat teatamisvahendit teenuste valdkonnas. Selle eesmärk on uuendada praegust teenuste direktiivi kohast teatamise korda[10] ning see võimaldab varem kontrollida teenuste vaba liikumist piirata võivate uute riiklike eeskirjade põhjendusi ja proportsionaalsust, samuti tagada liikmesriikidega kõneluste pidamise kaudu nõuetele vastavus enne, kui esitatud seadus vastu võetakse[11].

Arvestades ühtse turu läbipaistvuse direktiivi laia kohaldamisala, mis hõlmab kõiki tooteid, s.o tööstuslikult valmistatud tooteid, põllumajandus- ja kalatooteid, ning infoühiskonna teenuseid, aitab see ka edendada kaupade ja teenuste vaba liikumist digitaalmajanduse uutes sektorites ning vältida kaubandustõkete teket ELi digitaalsel ühtsel turul. Ühtse turu läbipaistvuse direktiivi kohane teatamise kord aitab luua tugevamat ja omavahel tihedamalt seotud digitaalset ühtset turgu. Jagamismajandusega seoses püüab ühtse turu läbipaistvuse direktiiv vältida põhjendamatute ja ebaproportsionaalsete turulepääsu nõuete vastuvõtmist liikmesriikide poolt[12].

1. ARENG AASTATEL 2014–2015

1.1. Teatamise korra kasutamine parema õigusloome kontekstis ja konkurentsivõime suurendamiseks

Juba oma 2002. aasta teatises „Parem õiguslik reguleerimine majanduskasvu edendamiseks ja töökohtade loomiseks Euroopa Liidus“[13] rõhutas komisjon, et ühtse turu läbipaistvuse direktiiviga kehtestatud ennetav kontrollimehhanism aitab parandada tooteid ja infoühiskonna teenuseid käsitlevate riiklike eeskirjade kvaliteeti. Teatamise korra raames toimuva komisjoni ja liikmesriikide vahelise koostöö eesmärk on tagada ettevõtjatele selgem õigusraamistik.

---

8 Nõuetele vastavuse kõnelused on struktureeritud/strateegilised koosolekud liikmesriikidega, mida peetakse korrapäraselt, et hinnata asjakohase liikmesriigi ühtse turu lõimimise olukorda, eelkõige seoses ülevõtmise ja jätkuvate rikkumismenetlustega.

9 Vt ühtse turu strateegia punkt „Ensure a culture of compliance and smart enforcement to help deliver a true Single Market“, http://ec.europa.eu/growth/single-market/strategy_en.

10 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul, ELT L 376, 27.12.2006, lk 36–68.

11 Vt *direktiivi ettepanek direktiivi 2006/123/EÜ (teenuste kohta siseturul) jõustamise kohta, millega kehtestatakse teenustega seotud autoriseerimisskeemidest ja nõuetest teatamise kord*, COM(2016) 821.

12 Vt komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele – „Euroopa jagamismajanduse tegevuskava“, COM(2016) 356 final.

13 Vt joonealune märkus nr 2 eespool.

Õiguskeskkonna lihtsustamiseks ja parandamiseks ette nähtud komisjoni tegevuskava[14] raames on kutsutud liikmesriike üles esitama koos teatatud tehniliste eeskirjade eelnõudega mõju-uuringuid (või nende kokkuvõtteid), kui sellised uuringud on riigis tehtud. Nende mõju-uuringute tegemisega julgustatakse liikmesriike mõtlema juba ette, millist vahendit on kõige sobivam kasutada, ning komisjon saab paremini kontrollida kavandatud meetmete vajalikkust ja proportsionaalsust. Liikmesriigid esitasid aruandeperioodil mõju-uuringuid seoses 356 teatega (peaaegu 25 % kõikidest teadetest). See näitab kerget kasvu võrreldes eelmise kahe aastaga, kui liikmesriigid esitasid 314 mõju-uuringut 1 439 teate kohta (ligikaudu 22 % kõikidest teadetest).

1.2. Teatamise korra kasutamine vastastikuse tunnustamise tõhustamiseks

Ühtse turu läbipaistvuse direktiiv aitab tõhustada vastastikust tunnustamist. Riiklike eeskirjade hindamine enne vastuvõtmist Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 34–36 ja vastastikuse tunnustamise põhimõtte valguses ning komisjoni soovitused lisada vajaduse korral teatatud riiklike eeskirjade eelnõudesse ühtse turu klausel aitavad vähendada ohtu, et need eeskirjad tekitavad kaubandusele regulatiivseid tõkkeid. Kõnealust ennetavat mehhanismi saaks täiendada korrigeeriva mehhanismiga puhkudel, mil ametiasutused, tehes eraldi juhtudel siseriiklike õigusnormide põhjal otsuseid, kohaldavad vastastikuse tunnustamise põhimõtet valesti. Sel põhjusel võetakse käesolev aruanne vastu koos kaupade paketiga, mis sisaldab ühtse turu strateegia järelalgatust, et oluliselt tõhustada kaupade vastastikust tunnustamist. Selle eesmärk on, et ettevõtjad hakkaksid kasutama vabatahtlikku vastastikuse tunnustamise deklaratsiooni, samuti soodustada vastastikuse tunnustamise põhimõtte sujuvat rakendamist. See peaks tagama, et riiklikud eeskirjad ei tekita toodete kogu olelusringi jooksul põhjendamatuid kaubandustõkkeid.

1.3. Teatamise korra tõhustamine

Ühtse turu läbipaistvuse direktiivi üks eesmärk on eelnevalt teavitada ettevõtjaid, sealhulgas väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid (VKE), liikmesriikides kavandatavatest tehnilistest eeskirjadest, et nad saaksid väljendada oma seisukohti ning kohandada varakult oma tegevust vastavalt tulevastele tehnilistele eeskirjadele[15]. Teadete kohta arvukate arvamuste saatmine sidusrühmade poolt näitab, et kõnealust kontrolliõigust kasutatakse ulatuslikult ning see aitab komisjonil ja riikide ametiasutustel avastada kaubandustõkkeid.

Püüeldes pidevalt üha suurema läbipaistvuse ja tõhususe poole, töötas komisjon 2015. aastal tehniliste eeskirjade infosüsteemi (TRIS) veebisaidi uue funktsiooni kallal[16]. See uus funktsioon võeti kasutusele 2016. aasta juunis ning see võimaldab igaühel kasutada TRISi veebisaiti, et esitada ühtse turu läbipaistvuse direktiivi artikli 6 kohase ooteaja jooksul oma arvamus mis tahes teate kohta.

Arvamuse esitajatel on võimalik muuta oma arvamus konfidentsiaalseks ja kättesaadavaks ainult komisjoni talitustele. Uus funktsioon „Arvamused“ pakub lisaks võimalust saada kiiresti ja hõlpsasti juurdepääs muude sidusrühmade arvamustele, tingimusel et neid ei ole tähistatud konfidentsiaalsena. Nii on arvamused nähtavamad ka komisjonist väljaspool.

Kõik selle uue mehhanismi kaudu esitatud arvamused saadetakse otsekohe komisjoni pädevatele talitustele. Niiviisi on arvamuste esitamise protsess muutunud tõhusamaks. Seejärel saavad arvamuse esitajad e-posti teel arvamuse kättesaamise automaatse kinnituse.

---

14 Vt joonealune märkus nr 2 eespool.

15 Vt ühtse turu läbipaistvuse direktiivi põhjendus 7.

16 http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/et/.

1.4. Ühtse turu läbipaistvuse direktiivi kohtupraktika

Vaatlusperioodil tegi Euroopa Liidu Kohus (CJEU) kaks peamist otsust, viidates ühtse turu läbipaistvuse direktiivile ja selle kohustustele. Need otsused aitavad selgitada direktiivi mõningaid aspekte ja paremini määratleda selle mõnda nõuet.

Kohtuasjas C-307/13 (Ivansson jt)[17] teatas Euroopa Kohus, et juhul kui siseriikliku meetme rakendamise ajakava muudetakse ja kui see on oluline, siis tuleb komisjonile edastada tehniliste eeskirjade eelnõu, nagu on sätestatud ühtse turu läbipaistvuse direktiivi artikli 5 lõike 1 kolmandas lõigus („Liikmesriigid edastavad komisjonile tehniliste eeskirjade eelnõu […] uuesti, kui nad teevad sellesse muudatusi, mis oluliselt muudavad eelnõu reguleerimisala, lühendavad algul planeeritud rakendamise ajakava, lisavad spetsifikatsioone või nõudeid või teevad viimati nimetatuid rangemaks“). Euroopa Kohus lisas, et teatamiskohustuse täitmata jätmine on menetlusnormi rikkumine asjassepuutuvate tehniliste eeskirjade kohaldamisel, mis toob kaasa nende tehniliste eeskirjade kohaldamise võimatuse, nii et neile ei saa isikute vastu tugineda.

Kohtuasjas C-98/14 (Berlington Hungary jt)[18] otsustas Euroopa Kohus, et „*de facto* tehniliste eeskirjadena“ ei saa määratleda selliseid maksuõigusnorme, millega ei ole seotud mingit tehnilist spetsifikatsiooni ega muud nõuet, mille järgimist soovitakse tagada (ühtse turu läbipaistvuse direktiivi artikli 1 punkt f), ning et mõiste „*de facto* tehnilised eeskirjad“ ei tähista maksustamiskorda ennast, vaid sellega seotud tehnilisi spetsifikatsioone või muid nõudeid.

Lisaks teatas Euroopa Kohus, et riigi õigusnormid, millega keelatakse käitada mänguautomaate mujal kui kasiinos, kujutavad endast „tehnilisi eeskirju“ ühtse turu läbipaistvuse direktiivi artikli 1 punkti f tähenduses, mille eelnõud tuleb edastada komisjonile vastavalt ühtse turu läbipaistvuse direktiivi artikli 5 lõike 1 esimesele lõigule. Euroopa Kohus otsustas, et „selline liikmesriigi meede, mis lubab teatavaid hasartmänge korraldada üksnes kasiinos, liigitub „tehnilisteks eeskirjadeks“ [ühtse turu läbipaistvuse direktiivi artikli 1 punkti f] tähenduses, kui see võib sellises kontekstis oluliselt mõjutada asjaomase toote olemust või turustamist“.

Lisaks otsustas Euroopa Kohus, et ühtse turu läbipaistvuse direktiivi artiklite 5 ja 6 (mis illustreerivad teatamise korra menetlusetappe) „eesmärk ei ole anda õigusi eraõiguslikele isikutele selliselt, et nende rikkumine liikmesriigi poolt toob kaasa eraõigusliku isiku õiguse nõuda liidu õiguse alusel liikmesriigilt hüvitist selle rikkumise tagajärjel tekkinud kahju eest“.

Need otsused andsid rohkem selgust ühtse turu läbipaistvuse direktiivi artiklite 1, 5 ja 6 tõlgendamise kohta ning eelkõige eelnevalt teatatud seaduste muutmisest teavitamise ja tehnilise eeskirja mõiste kohta ning asjaolu kohta, et menetlusnormi rikkumised ei anna õigust nõuda hüvitist. See aitab liikmesriikidel ja komisjonil paremini kohaldada ühtse turu läbipaistvuse direktiivi.

---

17 See kohtuasi toodi Euroopa Kohtusse seoses eelotsusetaotlusega selle kohta, kuidas tõlgendada direktiivi 98/34/EÜ (EÜT 1998 L 204, lk 37) artikli 8 lõike 1 kolmandat lõiku, mis käsitleb kohustust teavitada komisjoni mis tahes muutustest eelnõudes, mis on komisjonile varem eespool nimetatud direktiivi kohaselt edastatud, kui need muutused muudavad oluliselt eelnõu reguleerimisala, lühendavad algul planeeritud rakendamise ajakava, lisavad spetsifikatsioone või nõudeid või teevad viimati nimetatuid rangemaks.

18 See kohtuasi toodi Euroopa Kohtusse seoses eelotsusetaotlusega muu hulgas selle kohta, kuidas tuleb tõlgendada direktiivi 98/34/EÜ artikleid 1, 8 ja 9. See kohtuasi käsitles mänguautomaatide valdkonna eeskirju.

2. TEATAMISE KORRA KOHALDAMINE

1.5. Tulemuslikkus: üldine ülevaade

► **Teadete arv ja hõlmatud sektorid**

Ajavahemikus 2014–2015 laekus komisjonile 1 382 teadet (2014. aastal 655, 2015. aastal 727)[19]. Teadete arv on veidi vähenenud võrreldes kahe eelneva aastaga (1 484 teadet).

Liikmesriikide teadete arvus on täheldatud märkimisväärseid erinevusi: mõned liikmesriigid esitavad keskmiselt üle 50 teate aastas, teised aga alla 10 teate aastas. Kui seda erinevust saab osaliselt selgitada riikliku organisatsiooni erineva taustaga (nt reguleerimisvolitustega piirkondlike/kohalike asutuste olemasolu), teadlikkuse puuduse või suuremal/väiksemal määral regulatiivse tegevusega, siis suured erinevused tekitavad kahtlusi, kas mõned liikmesriigid ikka täidavad täielikult oma teatamise kohustust. Seda saab selgitada ka asjaoluga, et mõned liikmesriikide reguleerivad asutused ei võta regulatiivse otsustusprotsessi kavandamisel arvesse ühtse turu läbipaistvuse direktiivi kohast teatamise korda ja eelkõige vajalikku kolmekuulist ooteaega.

[19] Need arvud ei hõlma teateid Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) riikidelt, kes on Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) lepingule allakirjutanud riigid (Norra, Lichtenstein ja Island), Türgi ning Šveits. Aruandeperioodil esitasid need riigid 85 teadet (44 teadet EFTA/EMP riikidelt, 22 Türgilt ja 19 Šveitsilt). Vt 3. lisa, kus on lisateavet nende teadete kohta.

Liikmesriigid	2014	2015
Austria	38	43
Belgia	20	20
Bulgaaria	6	13
Horvaatia	10	4
Küpros	14	3
Tšehhi Vabariik	26	37
Taani	29	39
Eesti	18	17
Soome	34	37
Prantsusmaa	49	69
Saksamaa	50	61
Kreeka	7	8
Ungari	24	22
Iirimaa	6	2
Itaalia	29	20
Läti	15	21
Leedu	4	8
Luksemburg	2	1
Malta	5	1
Madalmaad	59	44
Poola	25	36
Portugal	7	22
Rumeenia	24	17
Slovakkia	23	35
Sloveenia	8	6
Hispaania	21	30
Rootsi	38	32
Ühendkuningriik	64	79

Võib näha vastastikust seost liikmesriikide suuruse ja teadete arvu vahel: suuremad liikmesriigid saadavad üldiselt rohkem teateid kui keskmise suurusega ning väikesed liikmesriigid. Seda saab osaliselt selgitada suuremal arvul piirkondlike ja kohalike asutustega, kellel on kohustus anda teada oma tehniliste eeskirjade eelnõudest. See ei ole aga alati nii: näiteks mõnel juhul saatsid keskmise suurusega liikmesriigid rohkem teateid kui mõned suuremad liikmesriigid.

Sarnaselt eelmise aruandeperioodiga esitati aruandeperioodil **kõige rohkem** teateid **ehitussektori kohta**. Paljud meetmed olid seotud hoonete energiatõhususe ja betoonkonstruktsioonide, teekatete ja koostismaterjalide ning hoonete tuleohutusega.

Nagu eelmiselgi aruandeperioodil järgnes teadete arvu poolest sellele sektorile **põllumajandustoodete, kala- ja vesiviljelustoodete jt toiduainete** valdkond. Selles kategoorias oli mitu meedet seotud toiduhügieeni, toiduainete ja jookide koostise ja märgistamise, toiduainepakendite, alkohoolsete jookide miinimumhinna ning alkohoolsete ja mittealkohoolsete jookide koostise ja turustamise ning kvaliteedi- ja päritolumärkidega.

Palju teateid esitati ka **telekommunikatsiooni sektori** kohta (raadioseadmed ja telekommunikatsioonivõrgu lõppseadmed, raadioliidesed, riist- ja tarkvara sõidukitele

paigaldatud elektrooniliste mehhanismide (pardaregistraatorite) abil saadud andmete kogumiseks, haldamiseks ja kasutamiseks).

Mitu teadet esitati **hasartmängutoodete** ja -teenuste kohta.

Ja lõpuks oli mitu teadet seotud **keskkonna valdkonnaga** (peamiselt pakendid ja pakendijäätmed, taaskasutatavad tooted, biolagunevate jäätmete töötlemine) (vt 2. lisa punkt 3).

► **Komisjoni vastustes käsitletud küsimused**

Ühtlustamata valdkondades, mis teiseste õigusaktide puudumisel peavad vastama Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 34–36 (kaupade vaba liikumine) ning 49 ja 56 (asutamisõigus ja teenuste osutamise vabadus), oli komisjoni vastuste eesmärk juhtida liikmesriikide tähelepanu võimalikele kaubandustõketele pärast seda, kui ta oli hinnanud meetme vajalikkust ja proportsionaalsust vastavalt Euroopa Kohtu kohtupraktikale. Seega püüdis komisjon tagada vastavuse neile põhimõtetele ning lisaks kutsus ta liikmesriike jätkuvalt üles lisama vastastikuse tunnustamise klausli igasse ühtlustatud valdkonnast väljajääva tehnilise eeskirja eelnõusse.

Juhtudel, mil siseriiklikud meetmed kuuluvad osaliselt **ühtlustatud valdkondadesse**, oli vastuste eesmärk tagada, et siseriiklikud meetmed oleksid kooskõlas ELi teiseste õigusaktidega.

- Aastatel 2014–2015 edastasid liikmesriigid **ehituse** valdkonnas 303 (2014. aastal 151 ja 2015. aastal 152) tehnilise eeskirja eelnõu. Kõnealused eelnõud olid seotud igat tüüpi ehitustoodetega, muu hulgas sillaehitised ja betoonist teerajatised, hoonete viilkatusekatted, tuletõrje- ja päästevahendid, soojustus, sünteetilised täitematerjalid, betoonkonstruktsioonid, elektripaigaldised betoonkonstruktsiooni peal ja sees, joogiveega kokku puutuvad metalsed materjalid.

  Eelkõige uuris komisjon tehniliste eeskirjade eelnõusid, millega kehtestatakse ehitustoodetele täiendavad tehnilised nõuded või testid, mis takistavad CE-märgisega tähistatud toodete vaba liikumist. Teatatud eelnõusid uuriti peamiselt vastavalt määrusele (EL) nr 305/2011, millega sätestatakse ehitustoodete ühtlustatud turustustingimused ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 89/106/EMÜ[20].

  Komisjon on uurinud eelnõu, millega keelustatakse fossiilse kütuse ja maagaasiga köetavate ahjude paigaldamine uutesse hoonetesse, välja arvatud juhul, kui kütte- või gaasiahjud töötavad üksnes taastuvatest energiaallikatest toodetud energia abil. Teatatud eelnõu uuriti vastavalt direktiivile 2009/142/EÜ gaasiseadmete kohta[21] ning direktiivile 92/42/EMÜ uute vedel- ja gaaskütusega köetavate kuumaveekatelde efektiivsusnõuete kohta[22].

  Hoonete energiatõhususega seotud tehnilisi eeskirju hinnati vastavalt direktiivile 2012/27/EL energiatõhususe kohta[23], direktiivile 2010/31/EL hoonete

[20] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2011. aasta määrus (EL) nr 305/2011, millega sätestatakse ehitustoodete ühtlustatud turustustingimused ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 89/106/EMÜ, ELT L 88, 4.4.2011, lk 5–43.

[21] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/142/EÜ küttegaasiseadmete kohta, ELT L 330, 16.12.2009, lk 10–27.

[22] Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/42/EMÜ uute vedel- ja gaaskütusega köetavate kuumaveekatelde efektiivsusnõuete kohta, EÜT L 167, 22.6.1992, lk 17–28.

[23] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ, ELT L 315, 14.11.2012, lk 1–56.

energiatõhususe kohta[24] ja direktiivile 2009/125/EÜ, mis kehtestab raamistiku energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks[25].

Lisaks uuris komisjon õigusakti eelnõu, mis käsitleb maanteede sidevahendite nõudeid. Teatatud eelnõu uuriti vastavalt direktiividele 1999/5/EÜ[26], 2006/95/EÜ[27] ja 2004/108/EÜ[28].

- Aastatel 2014–2015 edastasid liikmesriigid **põllumajanduse, kalanduse ja toiduainete sektoris** 266 (2014. aastal 133 ja 2015. aastal 133) tehnilise eeskirja eelnõu. Kõnealused eelnõud olid muu hulgas seotud toiduainetega kokkupuutuvate materjalide, energiajookide, toiduainetes sisalduvate transrasvade, veini ja kangete alkohoolsete jookide, toiduainete kvaliteedimärkide, loomade heaolu ja karusnaha turustamisega.

  Mõned liikmesriigid edastasid nende eeskirjade eelnõud, millega määratakse kindlaks märgid, mis ühendavad toote kvaliteedi ja selle päritolu. Kõnealuseid teatatud eelnõusid uuriti vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu kaupade vaba liikumist käsitlevatele sätetele ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta[29].

  Asjakohasel perioodil uuris komisjon palju teateid, mis olid seotud toiduainete hügieeniga, ning väljastas üksikasjalikke arvamusi ja märkusi nende vastavuse kohta määrusele (EÜ) nr 852/2004 toiduainete hügieeni kohta[30], määrusele (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erieeskirjad[31], ja määrusele (EÜ) nr 854/2004, millega kehtestatakse erieeskirjad inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste ametlikuks kontrollimiseks[32].

  Muud teated olid seotud toiduainete märgistamisega ja komisjon hindas nende teadete kooskõla määrusega (EL) nr 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele,[33] ning eelkõige kooskõla selle määruse sätetega toitumisalase teabe kohta või kooskõla muude valdkondlike sätetega tarbijate teavitamise kohta[34].

---

24 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiiv 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta, ELT L 153, 18.6.2010, lk 13–35.

25 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/125/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks, ELT L 285, 31.10.2009, lk 10–35.

26 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 1999. aasta direktiiv 1999/5/EÜ raadioseadmete ja telekommunikatsioonivõrgu lõppseadmete ning nende nõuetekohasuse vastastikuse tunnustamise kohta, EÜT L 91, 7.4.1999, lk 10–28.

27 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/95/EÜ teatavates pingevahemikes kasutatavaid elektriseadmeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta, ELT L 374, 27.12.2006, lk 10–19.

28 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/108/EÜ, mis käsitleb elektromagnetilise ühilduvuse alaste liikmesriikide õigusaktide ühtlustamist, ELT L 390, 31.12.2004, lk 24–37.

29 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta, ELT L 343, 14.12.2012, lk 1–29.

30 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 852/2004 toiduainete hügieeni kohta, ELT L 139, 30.4.2004, lk 1–54.

31 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erireeglid, ELT L 139, 30.4.2004, lk 55–205.

32 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 854/2004, millega kehtestatakse erieeskirjad inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste ametlikuks kontrollimiseks, ELT L 139, 30.4.2004, lk 206–320.

33 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrus (EL) nr 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 1924/2006 ja (EÜ) nr 1925/2006 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni direktiiv 87/250/EMÜ,

- **Infoühiskonna teenuste sektoris** edastati 69 teadet (2014. aastal 25 ja 2015. aastal 44 teadet). Arvukalt esines teateid hasartmängude valdkonnas, samas kui muude valdkondade hulka kuulusid muu hulgas autoriõigused digitaalses keskkonnas, tellitavad audiovisuaalmeedia teenused, elektrooniline kaubandus, digitaalallkiri ja muud usaldusteenused.

- **Metroloogia** sektoris edastati 67 teadet (2014. aastal 37 ja 2015. aastal 30 teadet). Kõnealused eelnõud olid seotud eri mõõteseadmetega, nagu gaasi-, elektri- ja soojusarvestid, taksomeetrid või prismaatiline refraktomeeter, ning kehtestasid erinõuded, millele kõnealused vahendid peavad vastama. Teateid gaasi-, elektri- ja soojusarvestite ning taksomeetrite kohta analüüsiti peamiselt vastavalt direktiivile 2004/22/EÜ mõõtevahendite kohta[35]. Uudsete seadmete hulka kuulusid uute arukate arvestisüsteemide projektid, mis on samuti direktiivi 2004/22/EÜ reguleerimisalas ning mis on üsna keerulised, kuna vajavad tehnoloogia kombineerimist IT ja side, andmekaitse ja turvalisuse aspektidega.

- **Kemikaalide** sektoris laekus komisjonile 69 teadet (2014. aastal 33 ja 2015. aastal 36 teadet). Enamik teadetest oli seotud biotsiidide, väetiste, taimekaitsevahenditega ja kemikaalimääruse REACH kohaldamisalasse kuuluvate toodetega ning neid uuriti peamiselt vastavalt määrusele (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (kemikaalimäärus REACH)[36], biotsiidide määrusele[37] ning määrusele (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise kohta[38].

- **Keskkonna** sektoris vaatas komisjon läbi 86 eeskirja eelnõu (2014. aastal 42 ja 2015. aastal 44). Mõned teatatud eelnõud olid seotud pakendijäätmetega ning tõstatasid kooskõlaprobleemi nii ELi ühtlustatud õigusaktidega, eelkõige direktiiviga 94/62/EÜ pakendite ja pakendijäätmete kohta[39] (näiteks seoses nõuetega keelustada kerged kilest kandekotid), kui ka ühtlustamata aspektide suhtes Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitega 34–36 (näiteks seoses vastastikuse tunnustamise klausliga või seoses siseriiklike standardite kasutamisega ühekordselt kasutatavate kilekottide, plastist topside, klaaside ja taldrikute puhul).

---

nõukogu direktiiv 90/496/EMÜ, komisjoni direktiiv 1999/10/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/13/EÜ, komisjoni direktiivid 2002/67/EÜ ja 2008/5/EÜ ning komisjoni määrus (EÜ) nr 608/2004, ELT L 304, 22.11.2011, lk 18–63.

34 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1379/2013 kalapüügi- ja vesiviljelustoodete turu ühise korralduse kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1184/2006 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 104/2000 ELT L 354, 28.12.2013, lk 1–21.

35 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiiv 2004/22/EÜ mõõtevahendite kohta, ELT L 135, 30.4.2004, lk 1–80.

36 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ, ELT L 396, 30.12.2006, lk 1–849.

37 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist, ELT L 167, 27.6.2012, lk 1–123.

38 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ning nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta, ELT L 309, 24.11.2009, lk 1–50.

39 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 1994. aasta direktiiv 94/62/EÜ pakendite ja pakendijäätmete kohta, EÜT L 365, 31.12.1994, lk 10–23.

Samuti on teatamise kord võimaldanud komisjonil sekkuda valdkondades, kus oli ette nähtud või käimas eeskirjade ühtlustamine Euroopa Liidu tasandil, ja seega takistanud liikmesriikidel kehtestada sellest kõrvalekalduvaid riigisiseseid meetmeid. Ühtse turu läbipaistvuse direktiivi artikli 6 lõigete 3 ja 4 kohaselt on komisjon nõudnud teate edastanud liikmesriigilt, et see lükkaks teatatud seaduseelnõude vastuvõtmise 12 kuuks edasi alates komisjonile teatamise kuupäevast järgmistes valdkondades: e-allkirja, e-arhiveerimise, registreeritud e-andmevahetuse, e-ajatempli ja sertifitseerimise teenused (teated 2013/584/B ja 2013/585/B) ning nõuded piimale ja piimatoodetele, jäätisele ning söödavatele rasvadele ja õlidele (teade 2015/169/CZ).

Seega aitab ühtse turu läbipaistvuse direktiiv hoida ära ühtse turu killustatuse valdkondades, kus ühtlustamine on ette nähtud või käimas. Kõnealuse direktiivi eesmärk on tagada ettevõtjatele õigusraamistiku suurem kindlus ja stabiilsus.

► Positiivsed näited ühtse turu läbipaistvuse direktiivi mõju kohta

- 2014. aastal esitas komisjon üksikasjaliku arvamuse Itaalia teate kohta seoses piirkondliku logoga, mis ühendas suure hulga toodete päritolu nende kvaliteediga. Komisjon selgitas, et see meede oleks vastuolus Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 34, sest see võis julgustada tarbijaid ostma kodumaiseid tooteid ja eelistama neid importkaupadele. Pärast kõnelusi eemaldasid Itaalia ametiasutused selle tõkke, kõrvaldades viite edastatud eelnõus käsitletud toodete päritolule.
- 2014. aastal edastas Ungari meetme eelnõu, millega nähti ette inspekteerimine, tagamaks, et ettevõtjad on maksnud käibemaksu Ungaris turustatavatelt geograafilise tähiseta veinitoodetelt. Nende inspektsioonide eest tuli maksta tasu. Komisjon esitas üksikasjaliku arvamuse, kus selgitas, et käibemaksu inspekteerimistasu maksmine on vastuolus määrusega (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus[40]. Kui Ungari ametiasutused olid meetme vastu võtnud, algatas komisjon uurimise, mis lõpuks lõpetati, kuna vaidlustatud meede kaotas 31. juulist 2017 kehtivuse (kuna Ungari ametiasutused seda enam ei pikendanud). Seega osutus teatamise kord kasulikuks, sest selle abil tuvastati kaubandustõke, mis lõpuks tänu uurimisele kõrvaldati.
- 2015. aastal edastasid Prantsuse ametiasutused komisjonile meetme eelnõu, millega määrati kindlaks geograafilise tähisega kaitstud tööstus- ja käsitöötoodete logo. Komisjon esitas üksikasjaliku arvamuse, põhjendades seda sellega, et logo, mis koosneb sinisest ja punasest piirjoonest esitähtede IG [„indication géographique“ tähendab prantsuse keeles „geograafiline tähis“] ümber ning sõnast „FRANCE“, kujutab endast samaväärse toimega meedet Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 34 tähenduses. Eelkõige leidis komisjon, et selle logoga, mis rõhutas asjaomaste toodete Prantsuse päritolu, minnakse kaugemale kui toote kohaliku või piirkondliku päritolu tõendamine ning see võib seega julgustada tarbijaid ostma selle logoga tooteid ning välistama teistest liikmesriikidest pärit tooteid. Prantsuse ametiasutused võtsid neid vastuväiteid arvesse ja muutsid logo kavandit viisil, mis oli komisjonile vastuvõetav.
- 2015. aastal edastas Prantsusmaa tehnilise eeskirja eelnõu, millega määrati kindlaks ettevõtjaid ja töötajaid sünteetiliste taimekaitsetoodete eest kaitsvate isikukaitsevahendite eeldatavad kaitseomadused ning soovitati asjakohaseid katseid. Komisjon esitas üksikasjaliku arvamuse, milles väljendas oma muret teatatud eelnõus

[40] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007, ELT L 347, 20.12.2013, lk 671–854.

sisalduva vastastikuse tunnustamise klausli üle. Teatatud eelnõu kohaselt võis kasutada mis tahes muid vahendeid, tõendamaks, et kaitseülikonnad vastavad nõukogu direktiivi 89/686/EMÜ (isikukaitsevahendeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta)[41] (isikukaitsevahendite direktiiv) kohastele olulistele tervisekaitse- ja ohutusnõuetele, eeldusel et need vahendid tagavad ettevõtjatele ja töötajatele samaväärse kaitsetaseme nagu Prantsuse eelnõus kirjeldatud katsetingimused ning teabele esitatavad nõuded. Komisjon leidis, et see säte muutis tegelikult edastatud eelnõutekstis nimetatud katsetingimused ja teabele esitatavad nõuded kohustuslikuks, mis oli vastuolus isikukaitsevahendite direktiivi artikli 4 lõikega 1: „Liikmesriigid ei või keelata, piirata ega takistada isikukaitsevahendite või nende osade turuleviimist, kui need vastavad käesoleva direktiivi sätetele ja kui neil on CE-märgis, mis tõendab nende vastavust kõigile käesoleva direktiivi sätetele, sealhulgas II peatüki sertifitseerimismenetluse nõuetele.“ Prantsuse ametiasutused muutsid vastavalt teksti, võttes arvesse komisjoni väljendatud murekohti.

- 2014. aastal edastas Ühendkuningriik eelnõu, milles sätestati, et maanteede sidevahendid peavad vastama madalpingedirektiivile[42], telekommunikatsioonivõrgu lõppseadmete direktiivile[43] ja elektromagnetilise ühilduvuse direktiivile[44] ning lisaks veel mitmele ühtlustatud vabatahtlikule standardile. Komisjon esitas üksikasjaliku arvamuse, tuletades meelde, et kui tooted kuuluvad konkreetsete ELi ühtlustatud õigusaktide (nagu madalpingedirektiivi, elektromagnetilise ühilduvuse direktiivi, telekommunikatsioonivõrgu lõppseadmete direktiivi) kohaldamisalasse, millega on ette nähtud CE-märgis, siis peavad need vastama nendele õigusaktidele, mitte teatatud eelnõu samu riske reguleerivatele sätetele. Ühendkuningriik muutis eelnõu, kõrvaldades kogu teatatud eelnõust ühtlustatud vabatahtlikele standarditele vastamise nõude toodete puhul, mis kuuluvad CE-märgist sätestavate direktiivide kohaldamisalasse.

► Enim levinud kõrvaldatud tõkked

Ühtse turu läbipaistvuse direktiivi üks eesmärke on aidata teha kindlaks valdkondi, kus esineb korduvaid tõkkeid kaupade vabale liikumisele ja infoühiskonna teenuste pakkumise vabadusele, ning tuvastada ühtlustamisvajadused, et tagada ühtse turu sujuvam toimimine[45].

Seoses sellega tuvastas komisjon analüüsitaval perioodil edastatud seaduseelnõudes mitu korduvat tõket, millest kõige olulisemad on loetletud allpool.

Vastastikuse tunnustamise klauslid

Komisjon vastas tihti tehniliste eeskirjade eelnõude teadetele, kus vastastikuse tunnustamise klausel kas puudus või ei olnud koostatud vastavalt standardile, mis on ette nähtud

41 Nõukogu 21. detsembri 1989. aasta direktiiv 89/686/EMÜ isikukaitsevahendeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta, EÜT L 399, 30.12.1989, lk 18–38.

42 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/35/EL teatavates pingevahemikes kasutatavate elektriseadmete turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta, ELT L 96, 29.3.2014, lk 357–374.

43 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 1999. aasta direktiiv 1999/5/EÜ raadioseadmete ja telekommunikatsioonivõrgu lõppseadmete ning nende nõuetekohasuse vastastikuse tunnustamise kohta, EÜT L 091, 7.4.1999, lk 10–28.

44 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/108/EÜ, mis käsitleb elektromagnetilise ühilduvuse alaste liikmesriikide õigusaktide ühtlustamist ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 89/336/EMÜ, ELT L 390, 31.12.2004, lk 24–37.

45 Vt ühtse turu läbipaistvuse direktiivi põhjendus 15.

dokumendis „Tõlgendav teatis, mis käsitleb toodete juurdepääsu hõlbustamist teiste liikmesriikide turgudele: vastastikuse tunnustamise praktiline kohaldamine“ (2003/C 265/02). Mõned liikmesriigid põhjendasid eelnõudes vastastikuse tunnustamise klausli puudumist sellega, et põhiõigusaktis on üldine vastastikuse tunnustamise klausel olemas. Nendel juhtudel soovitas komisjon siiski teate edastanud liikmesriikidel märkida edastatud eelnõudesse otsene viide põhiõigusakti vastastikuse tunnustamise klauslile, et tagada ettevõtjatele vajalik õiguskindlus.

Ebaõige eelnõu koostamise meetod – ELi määruste sätete kordamine

Üks kõige sagedamaid küsimusi, mida komisjon käsitles oma üksikasjalikes arvamustes, mis ta esitas ELi määruste põhjal, mida kohaldatakse toiduhügieeni valdkonnas, oli see, et edastatud tehniliste eeskirjade eelnõu kordas – tihti osaliselt ja ebatäielikult – kohaldatavate ELi määruste sätteid. Euroopa Liidu toimimise lepingu kohaselt kohaldatakse määrust üldiselt, see on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides (ELi toimimise lepingu artikkel 288). Seega ei tohi liikmesriigid kehtestada eeskirju valdkondades, mille suhtes on ELi õigusaktid vahetult kohaldatavad, isegi mitte identseid eeskirju, sest nii häiriksid nad ELi õigusaktide õiget kohaldamist ja põhjustaksid ebakindlust asjakohase ELi õigusnormide täieliku kohaldamise suhtes.

Toiduhügieeni käsitlevates eeskirjades sätestatud erandite ebaõige rakendamine

Kindlaks on tehtud mitu võimalikku rikkumist teate edastanud liikmesriikide poolt seoses nende erandite ja paindlikkuse klauslite rakendamisega, mis on sätestatud kolme eeskirjaga (näiteks määruse (EÜ) nr 853/2004 (millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erieeskirjad) artikli 1 lõiked 3 ja 5 ning artikli 10 lõige 3). Liikmesriigid rakendasid neid erandeid ebaõigelt või tegid enamat, kui oli nende eranditega lubatud.

Infoühiskonna teenustega seotud põhjendamatud tõkked

Infoühiskonna teenuste valdkonnas tuvastas komisjon korduvaid probleeme edastatud eelnõudes hasartmängude kohta. Seoses sellega esitas komisjon 14 üksikasjalikku arvamust (2014. aastal 6 ja 2015. aastal 8), mis käsitlesid peamiselt põhjendamatuid või ebaproportsionaalseid piiranguid ELi toimimise lepingu artiklite 49 ja 56 kohasele teenuste vabale osutamisele ja asutamisvabadusele. Näiteks tegi komisjon märkusi seoses hasartmängukorraldajatele monopoli võimaldamise ja lubade andmise tingimustega, seoses konkreetses liikmesriigis teenuseosutaja või tema IKT taristu asutamisnõuetega või veebisaitide blokeerimisega.

Muud korduvad mureküsimused komisjoni üksikasjalikes arvamustes hasartmängude kohta olid seotud vastavusega andmekaitsedirektiivile 95/46/EÜ, kaupade vaba liikumise piirangutega (ELi toimimise lepingu artiklid 34–36) ja tooteid käsitlevate teiseste õigusaktide (näiteks määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega, masinadirektiiv 2006/42/EÜ, direktiiv 1999/5/EÜ raadioseadmete ja telekommunikatsioonivõrgu lõppseadmete ning nende nõuetekohasuse vastastikuse tunnustamise kohta, direktiiv 2014/30/EÜ elektromagnetilise ühilduvuse kohta ja madalpingedirektiiv 2014/35/EL) nõuete rikkumisega. Näiteks tõstatas komisjon küsimusi seoses CE-märgise omandamisega, vastavushindamisasutuste hindamisega ja välismaiste vastavushindamisasutuste mittetunnustamisega.

Standardid – nende kohustuslikuks muutmine, lisaanalüüsimeetodite nõudmine

Veel üks korduv probleem on see, et siseriiklike õigusaktidega üritatakse muuta vabatahtlikke Euroopa ühtlustatud standardeid kohustuslikuks ja selleks tuuakse need sisse siseriiklikku õigusse.

Seoses sellega on uue lähenemisviisi direktiivide kohaselt kohustuslikud ainult ühtlustavates direktiivides loetletud olulised nõuded. Euroopa ühtlustatud standardid on üks viise, millega tagatakse kohustuslikele olulistele nõuetele vastamise eeldus, ning need peaksid seega jääma vabatahtlikuks.

Selline liikmesriikide tegevus tekitaks siseturul kaubandustõkkeid, sest tooted, mis vastavad uue lähenemisviisi direktiivide olulistele nõuetele, kuid mitte Euroopa ühtlustatud standarditele, ei saaks asjaomases liikmesriigis vabalt liikuda.

Lisaks sellele kavatsesid mõned liikmesriigid arendada välja ja hakata nõudma uusi (mittestandardiseeritud) katsemeetodeid lisaks ühtlustatud standarditega ettenähtule, samal ajal kui liikmesriigid ei saa Euroopa Liidu Kohtu kohtupraktika ning ELi esmaste ja teiseste õigusaktide valguses kehtestada täiendavaid siseriiklikke meetodeid. Siseriiklik (isegi vabatahtlik) tegevus, mis on seotud nende omaduste kontrollimise/katsetamisega, mida ei ole ühtlustatud standardites ühtlustatud, ei ole seega lubatud.

Kõiki eespool nimetatud korduvaid tegevusi on liikmesriikidega tehniliste eeskirjade alalise komitee raames arutatud. Komitee saab kokku kaks korda aastas. Lisaks arutatakse neid korduvaid tegevusi kahepoolsetel nõuete täitmist käsitlevatel koosolekutel liikmesriikidega.

► <u>Vastused</u>

Ühtse turu läbipaistvuse direktiiv võimaldab edastatud eelnõude hindamise ajal vahetada ametlikult ja struktureeritult teavet liikmesriikide ja komisjoni vahel ning liikmesriikide seas omavahel. Selle teabevahetuse intensiivsust näitab suur hulk vastuseid, mida komisjon ja liikmesriigid teadetega seoses saadavad, samuti teate edastanud liikmesriikide vastused ning järgnev sõnumivahetus. Tänu sellele teabevahetusele on liikmesriikidel ka võimalik kindlaks teha, mil määral vastavad teatatud eelnõud Euroopa Liidu õigusaktidele. Lisaks kohtuvad vajaduse korral komisjoni talituste eksperdid liikmesriikide esindajatega, et selgitada lahendamata küsimusi. Samuti saab komisjon saata liikmesriikidele lisateabe nõudeid, et välja selgitada edastatud tehniliste eeskirjade kohaldamisala.

Selle teabevahetuse intensiivsust näitab allolev tabel, kus on näha teadete arv liikmesriigiti vaadeldava perioodi iga aasta kohta ning komisjoni märkused ja üksikasjalikud arvamused, mis ta on esitanud seoses nende teadetega[46].

[46] Selles tabelis on kasutatud komisjoni esitatud üksikasjalike arvamuste ja märkuste hulga arvutamiseks metoodikat, mis erineb ülejäänud aruandest. Kui ülejäänud aruandes viidatakse üksikasjalikele arvamustele ja märkustele, mis on esitatud asjakohase ajavahemiku jooksul (aastatel 2014 ja 2015), siis tabelis viidatakse üksikasjalikele arvamustele ja märkustele, mis on esitatud teadete kohta, mis edastati aastatel 2014 ja 2015. Seega sisaldab tabel üksikasjalikke arvamusi ja märkusi, mis esitati 2016. aasta alguses teadete kohta, mis edastati 2015. aasta lõpus. Lisaks ei sisalda tabel üksikasjalikke arvamusi ja märkusi, mis esitati 2014. aasta alguses teadete kohta, mis edastati 2013. aasta lõpus.

Liikmesriigid	2014			2015		
	Teated	Märkused	Põhjalikud arvamused	Teated	Märkused	Põhjalikud arvamused
Austria	38	10	2	43	14	1
Belgia	20	3	2	20	1	2
Bulgaaria	6	0	1	13	1	4
Horvaatia	10	2	1	4	2	0
Küpros	14	5	2	3	1	0
Tšehhi Vabariik	26	4	0	37	11	6
Taani	29	6	3	39	5	4
Eesti	18	9	0	17	3	2
Soome	34	2	1	37	13	2
Prantsusmaa	49	15	5	69	8	15
Saksamaa	50	6	5	61	7	4
Kreeka	7	3	0	8	3	3
Ungari	24	10	5	22	5	3
Iirimaa	6	2	1	2	0	1
Itaalia	29	7	4	20	2	4
Läti	15	2	2	21	3	2
Leedu	4	3	7	8	1	9
Luksemburg	2	0	0	1	0	0
Malta	5	3	1	1	1	0
Madalmaad	59	11	0	44	5	2
Poola	25	3	3	36	8	2
Portugal	7	4	2	22	4	3
Rumeenia	24	11	3	17	9	2
Slovakkia	23	7	2	35	9	2
Sloveenia	8	1	2	6	1	1
Hispaania	21	9	3	30	8	4
Rootsi	38	6	1	32	6	0
Ühendkuningriik	64	9	4	79	10	4
Kokku	**655**	**153**	**62**	**727**	**141**	**82**

Vaatlusalusel perioodil esitas komisjon 141 üksikasjalikku arvamust (2014. aastal 60 ja 2015. aastal 81), mis moodustavad 10,2 % aruandeperioodil liikmesriikide edastatud eelnõude koguarvust. See tähendab 10 % langust komisjoni esitatud üksikasjalike arvamuste arvus võrreldes eelmise kahe aastaga. Liikmesriigid esitasid omalt poolt 131 üksikasjalikku arvamust (2014. aastal 64 ja 2015. aastal 67), mis eelmise kahe aastaga võrreldes tähendab langust (157 üksikasjalikku arvamust). Aruandeperioodil esitatud 589 märkusest (eelmisel kahel aastal esitati 634 märkust) esitas komisjon 352 märkust (2014. aastal 161 ja 2015. aastal 191 märkust) ning liikmesriigid 237 märkust (2014. aastal 112 märkust ja 2015. aastal edastatud teadete kohta 125 märkust) (vt 2. lisa punktid 4 ja 6).

Allolev tabel näitab iga liikmesriigi esitatud vastuste arvu (märkused ja üksikasjalikud arvamused) aruandeperioodil. Tabelis esitatud arvud annavad aimu liikmesriikide osalusest teadetega seotud kõnelustes ja mõningate liikmesriikide konkreetsetest huvidest, mis väljenduvad selles, et nende vastused on suunatud rohkem teatud sektoritele. Kõige aktiivsemate liikmesriikide hulka kuuluvad Austria, Hispaania, Itaalia, Poola, Prantsusmaa, Saksamaa ja Ühendkuningriik. Vastuste analüüs liikmesriigiti ja sektorite põhjal näitab Austria, Hispaania, Itaalia, Prantsusmaa ning Slovakkia erilist huvi põllumajanduse, kalanduse ja toiduainete valdkonna vastu; Saksamaa erilist huvi telekommunikatsiooni valdkonna vastu; Poola erilist huvi mehaanika valdkonna vastu ning Malta erilist huvi majapidamis- ja vabaajaseadmete valdkonna vastu (peamiselt seoses hasartmängumasinatega).

	Ehitus	Põllumajandus, kalandus ja toiduained	Transport	Energia, mineraalid, puit	Telekommunikatsioon	Mehaanika	98/48/EÜ kohased teenused	Keskkond	Kodumasinad ja vabaajaseadmed	Farmaatsiatooted ja kosmeetika	Kemikaalid	Kaubad ja segatooted	Tervishoiu- ja meditsiiniseadmed
Austria	2	10	1	1	0	5	1	3	3	2	2	1	0
Belgia	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bulgaaria	2	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	5	0
Horvaatia	0	4	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Tšehhi Vabariik	0	8	0	0	0	2	0	0	0	0	0	5	0
Taani	0	4	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Eesti	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Finland	0	2	0	3	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Soome	3	9	0	3	0	4	1	1	0	1	1	2	0
Prantsusmaa	4	4	1	0	35	2	0	0	0	8	0	2	0
Kreeka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0
Ungari	0	8	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2	0
Iirimaa	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
Itaalia	0	11	2	0	2	1	0	1	0	0	2	6	0
Leedu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0
Malta	0	0	0	0	0	0	1	0	10	0	0	0	0
Madalmaad	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0
Poola	6	5	1	0	0	10	0	2	0	0	3	8	0
Portugal	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	5	0
Rumeenia	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	5	0
Slovakkia	0	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0
Sloveenia	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hispaania	3	25	0	1	0	0	0	1	0	0	0	7	0
Rootsi	1	3	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Ühendkuningriik	2	4	0	1	0	1	0	4	0	1	2	6	0

Tänu juurdepääsule kõikidele teadetele ja kõneluste käigus vahetatud sõnumitele saavad liikmesriigid kasutada ühtse turu läbipaistvuse direktiivi võrdlusanalüüsi vahendina. See võimaldab neil toetuda oma partnerite ideedele, et lahendada tehniliste eeskirjadega seotud ühiseid probleeme, ja teha kindlaks, millal tehnilise eeskirja eelnõu võib olla vastuolus ELi õigusnormidega.

Komisjon kutsus kolmel juhul asjaomaseid liikmesriike üles teatatud eeskirjade vastuvõtmist ühe aasta võrra alates laekumise kuupäevast edasi lükkama, sest kõnealuses valdkonnas oli Euroopa Liidus ühtlustamine pooleli (vt 2. lisa punkt 5).

1.6. Kiirmenetluse kasutamine

Liikmesriigid taotlesid 1 382 teatest 76 puhul (2014. aastal 40 ja 2015. aastal 36 puhul) teatatud eelnõude suhtes kiirmenetluse kohaldamist. Komisjon kinnitas kiirmenetluse kohaldamise eelduseks olevaid ühtse turu läbipaistvuse direktiiviga nõutud rangeid tingimusi, eelkõige tervise ja ohutuse kaitsega seotud tõsiseid ja ettenägematuid asjaolusid. Selle tulemusena keelduti kiirmenetlusest juhtudel, mil põhjendus ei olnud piisavalt tõendatud või tulenes puhtalt majanduslikest kaalutlustest või riigisisesest haldusviivitustest, samuti siis, kui ettenägematute asjaolude kohta ei esitatud tõendeid. Kiirmenetlus oli põhjendatud 60 juhul (2014. aastal 29-l ja 2015. aastal 31 juhul), eelkõige seoses psühhotroopsete ainete, narkootikumide kontrolli, ravimite, terrorismivastase võitluse, tulirelvade, taimekaitsevahendite, mesilaste nakkuste, tervisele kahjulike toodete keelamise ja ilutulestikega (vt 2. lisa punkt 7).

1.7. Stimuleerivatest fiskaal- või finantsmeetmetest teatamine

Vastavalt ühtse turu läbipaistvuse direktiivile peavad liikmesriigid teatama stimuleerivatest fiskaal- ja finantsmeetmetest, st tehnilistest eeskirjadest, mis on seotud toodete või teenuste tarbimist mõjutavate fiskaal- või finantsmeetmetega, mis julgustavad selliste tehniliste eeskirjade järgimist. Selliste tehniliste eeskirjade eripära seisneb selles, et ooteaega ei kohaldata.

Aastatel 2014–2015 teatasid liikmesriigid 70 (2014. aastal 35 ja 2015. aastal 35) eeskirja eelnõust kui fiskaal- või finantsmeetmest. Komisjon märgib, et sageli peetakse siseriiklikke õigusakte ekslikult ühtse turu läbipaistvuse direktiivi tähenduses fiskaal- või finantsmeetmeteks, kui need sisaldavad fiskaal- või finantsmeetmeid, kuid mitte stiimulit, et järgida selliseid tehnilisi eeskirju. Selleks et aidata liikmesriikidel kõnealuseid tehnilisi eeskirju õigesti liigitada, jagas komisjon liikmesriikidele suunised fiskaal- või finantsmeetmete määratlemise ja nendest teatamise kohta ühtse turu läbipaistvuse direktiivi tähenduses.

1.8. Komisjoni vastustele järgnevad meetmed

Vastavalt ühtse turu läbipaistvuse direktiivi artikli 6 lõikele 2 peavad liikmesriigid teatama, mida nad kavatsevad üksikasjalikule arvamusele vastamiseks ette võtta.

Aastatel 2014–2015 oli liikmesriikide vastuste ja komisjoni esitatud üksikasjalike arvamuste vaheline suhtarv rahuldav, kuid seda on võimalik parandada (selle ajavahemiku jooksul keskmiselt 79 %). Täielikult rahuldavate vastuste arv oli sarnane eelmise kahe aasta omaga (keskmiselt 56 % aastatel 2014–2015 võrreldes 54 %ga aastatel 2012–2013) (vt 2. lisa punkt 8).

Vaatlusalusel perioodil võtsid liikmesriigid tagasi 43 tehnilise eeskirja eelnõu. 12 juhul (2014. aastal 7-l ja 2015. aastal 5 juhul) võeti tehnilise eeskirja eelnõu tagasi pärast komisjonilt vastuse (üksikasjaliku arvamuse või märkuse) saamist. Mõned tagasivõtmise põhjused on muu hulgas teate edastanud liikmesriigi poolt tehniliste eeskirjade eelnõusse oluliste muudatuste tegemine, mille tõttu on vaja esitada uus teade (ühtse turu läbipaistvuse direktiivi artikli 5 lõige 1) või riigi ametiasutuste lihtne otsus tehnilise eeskirja eelnõu vastuvõtmist mitte jätkata.

Kõnelused muude teatatud tehniliste eeskirjade eelnõude üle veel kestavad.

1.9. Teatamise korrale järgnevad meetmed

Kõikidel muudel juhtudel, mil ELi siseturu õigusaktide võimalikke rikkumisi ei olnud teatamise korra raames täielikult kõrvaldatud, tegi komisjon lisauuringud, mis mõnel juhul viisid lõpuks rikkumiseelse dialoogi alustamiseni liikmesriigiga (süsteem „EU Pilot“) ning teistel juhtudel rikkumismenetluseni (ELi toimimise lepingu artikkel 258) sellistel teemadel nagu moosi ja marmelaadi suhkrusisaldus, kaitstud nimetuse „marmelaad“ kasutamine, neitsioliiviõlide, veini ja kangete alkohoolsete jookide kvaliteet ja tarneahela läbipaistvus, veiseliha märgistamine piirkondliku kvaliteedisüsteemi kontekstis, interneti hasartmängud, kütuse kvaliteet, gaasiseadmed, teetõkete ohutus, pakendid ja pakendijäätmed.

Vaatlusalusel perioodil algatas komisjon ka juhtumid „EU Pilot“ ning vajaduse korral rikkumismenetlused, mis olid muu hulgas seotud ühtse turu läbipaistvuse direktiivi kohaste kohustuste rikkumisega. Kõikidel nendel juhtudel juhtis komisjon riikide ametiasutuste tähelepanu nende kohustusele teatada ja pidada kinni ühtse turu läbipaistvuse direktiivi artikli 6 lõikes 2 sätestatud ooteajast. Komisjon tuletas meelde, et Euroopa Liidu Kohus otsustas, et tehniliste eeskirjade vastuvõtmine, mille korral jäetakse täitmata „teatamiskohustus, kujutab endast menetlusnormi olulist rikkumist, mis toob kaasa selle, et neid tehnilisi eeskirju on võimatu isikute suhtes kohaldada“. Järelikult võivad isikud pöörduda liikmesriikide kohtute poole ning kohtud „peavad keelduma kohaldamast riigi tehnilist eeskirja, millest ei ole direktiivi kohaselt teatatud“ (kohtuasi C-194/94 CIA Security International, lõiked 44, 48 ja 54); kohtuasi 226/97 Lemmens, lõige 33; kohtuasi C-303/04 Lidl Italia, lõiked 23, 24).

1.10. Struktureeritud teabevahetus liikmesriikidega

Ühtse turu läbipaistvuse direktiivi komitee korrapärased koosolekud võimaldasid vahetada arvamusi üldist huvi pakkuvates küsimustes, samuti teatamise korra konkreetsete aspektide kohta.

Tehniliste eeskirjade arutelud olid eelkõige seotud ühtse turu läbipaistvuse direktiivi kohase kiirmenetlusega; juurdepääsuga komisjoni dokumentidele vastavalt määrusele (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele[47] ning konfidentsiaalsetele teadetele; liikmesriikide kohustusega edastada komisjonile teatatud tehnilise eeskirja lõplik tekst; Euroopa Liidu Kohtu kohtupraktika arengusuundadega seoses ühtse turu läbipaistvuse direktiiviga.

Lähtudes liikmesriikide taotlustest ja komisjoni algatusest jagada selgitusi mõne korduva tõkke või uute õigusaktide kohta, esines komisjon ettekannetega, mis käsitlesid teatamise korda Šveitsi ja Euroopa Majanduspiirkonna puhul; tehnilisi eeskirju psühhoaktiivsete ainete valdkonnas; ettepanekut määruse kohta, milles käsitletakse e-identimist ja e-tehingute jaoks

[47] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele, EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43–48.

vajalikke usaldusteenuseid siseturul; kemikaalimääruse REACH ja ühtse turu läbipaistvuse direktiivi vahelist seost; küsimusi, mis on seotud ühtse turu läbipaistvuse direktiivis sätestatud ringhäälingu erandiga; vastastikuse tunnustamise klauslit ja ELi toimimise lepingu artikleid 34–36; kütuse kvaliteedi direktiivi[48]; toiduhügieeni paketti[49]; pakendite ja pakendijäätmete direktiivi[50]; määruse (EL) nr 1169/2011[51] kohast teatamise korda.

Mitu liikmesriiki esines ettekandega, mis käsitles ühtse turu läbipaistvuse direktiivi kohaste teadetega seotud häid tavasid.

Samuti korraldati mitmes liikmesriigis seminare, mis võimaldasid otsedialoogi komisjoni ja teatamise korra rakendamisse kaasatud riigisiseste ametiasutuste vahel, aidates viimastel tutvuda teatamise korra tehniliste aspektidega.

Komisjon on lisanud ühtse turu läbipaistvuse direktiivi rakendamise alased ettekanded liikmesriikidega peetavate nõuete täitmist käsitletavate koosolekute päevakorda. Neid koosolekuid peetakse ühtse turu strateegias sätestatud kohustusest juhindudes.

1.11. Ühtse turu läbipaistvuse direktiivi alusel dokumentidele juurdepääsu võimaldamise taotlused

Aastatel 2014–2015 laekus komisjonile 236 taotlust (2014. aastal 98 ja 2015. aastal 138 taotlust) juurdepääsu võimaldamiseks dokumentidele, mis väljastatakse ühtse turu läbipaistvuse direktiiviga kehtestatud korra raames. Suurem osa neist oli seotud komisjoni esitatud üksikasjalike arvamuste ja märkustega. Juurdepääs taotletud dokumentidele anti 68 juhul. Muudel juhtudel keelduti dokumentidele juurdepääsu andmisest osaliselt või täielikult ajal, mil jätkusid läbirääkimised liikmesriikidega võimalike kaubandustõkete kõrvaldamiseks.

1.12. Läbipaistvus

Läbipaistvus on teatamise korra üks peamisi tunnusjooni. Tehniliste eeskirjade infosüsteemi (TRISi) avalik veebisait on aken, mis tagab selle, et sidusrühmad on pidevalt kursis kõikide liikmesriikides väljatöötamisel olevate tehniliste eeskirjade eelnõudega ning sidusrühmad ja komisjoni talitused saavad pidada dialoogi. See on võimalik tänu punktis 1.3 nimetatud uuele teatamisfunktsioonile.

TRISi avaliku veebisaidi edu kinnitavad arvud:

---

48 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/30/EÜ, millega muudetakse direktiivi 98/70/EÜ seoses bensiini, diislikütuse ja gaasiõli spetsifikatsioonidega ja kehtestatakse kasvuhoonegaaside heitkoguste järelevalve ja vähendamise mehhanism ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 1999/32/EÜ seoses siseveelaevades kasutatava kütuse spetsifikatsioonidega ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 93/12/EMÜ, ELT L 140, 5.6.2009, lk 88–113.

49 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 852/2004 toiduainete hügieeni kohta, ELT L 139, 30.4.2004, lk 1–54; Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erireeglid, ELT L 139, 30.4.2004, lk 55–205; Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 854/2004, millega kehtestatakse erieeskirjad inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste ametlikuks kontrollimiseks, ELT L 139, 30.4.2004, lk 206–320;

50 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 1994. aasta direktiiv 94/62/EÜ pakendite ja pakendijäätmete kohta, EÜT L 365, 31.12.1994, lk 10–23.

51 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrus (EL) nr 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 1924/2006 ja (EÜ) nr 1925/2006 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni direktiiv 87/250/EMÜ, nõukogu direktiiv 90/496/EMÜ, komisjoni direktiiv 1999/10/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/13/EÜ, komisjoni direktiivid 2002/67/EÜ ja 2008/5/EÜ ning komisjoni määrus (EÜ) nr 608/2004, EMPs kohaldatav tekst, ELT L 304, 22.11.2011, lk 18–63.

- 2015. aasta lõpus oli TRISi meililistis 5 196 osalejat võrreldes 4 441ga 2013. aastal. Kaheaastase aruandeperioodi jooksul oli kasv seega 17 %.
- Vaatlusalusel perioodil tehti TRISi avaliku veebisaidi kaudu 244 736 otsingut võrreldes 177 147 otsinguga aastatel 2012–2013, seega on kasv olnud 38 %.
- Samuti on kasvanud kasutajate poolt teadete lugemise arv 869 791 juhtumilt 2013. aastal 1 203 299 juhtumini 2015. aasta lõpuks, asjakohane kasv on olnud seega 38 %.

3. KOKKUVÕTE

Aastatel 2014–2015 on teatamise korra kasulikkus selle läbipaistvuse, halduskoostöö ja siseturu tehniliste tõkete ärahoidmise seisukohalt taas kord kinnitust leidnud.

Teatamise korra ennetav ja võrgustikupõhine lähenemine on vähendanud sellise riigisisese reguleeriva tegevuse ohtu, mis loob siseturul kaupade vaba liikumist takistavaid tehnilisi tõkkeid. Siseturg areneb kiiresti edasi, kuid ei ole veel saavutanud oma täit potentsiaali.

Teatamise korra rakendamises on veel arenguruumi, eelkõige seoses mõne liikmesriigi edastatud teadete arvu ja teatamiskohustuse täitmisega. Rohkem teateid ja liikmesriikide aktiivsem osalemine teatamise korras soodustaks uute tehniliste tõkete vältimist ning süsteemsete probleemide kindlakstegemist nii igas liikmesriigis kui ka kogu ELis. See soodustaks dialoogi komisjoniga ning sihipärasema ja tõhusama meetodi leidmist, kuidas vältida tõkkeid ELi-sisesele kaubandusele.

Aruandeperioodil esitatud üksikasjalike arvamuste ja märkuste suur arv näitab, et seoses kaupadega püsib üha kasvav siseturu killustatuse oht. Komisjoni esitatud üksikasjalikele arvamustele vastas keskmiselt 79 % asjaomastest liikmesriikidest ning sellele järgnesid dialoogid, et kõrvaldada vastuolud ELi õigusega, vältides nii rikkumismenetlusi.

Ühtse turu läbipaistvuse direktiivi olulisust tõendab sidusrühmade suur huvi teatamise korra vastu, nagu märgitakse muu hulgas REFITi platvormi arvamuses direktiivi kohta[52]. See kasvav huvi kajastab pingutusi TRISi avaliku veebisaidi läbipaistvuse ja tõhususe parandamiseks.

Samuti on teatamise kord kinnitanud oma kasulikkust, pakkudes võimalust teha kindlaks valdkonnad, kus ühtlustamine ELi tasandil võib olla üks võimalus.

Ühtse turu läbipaistvuse direktiivi kohaldamisel jälgib komisjon valvsalt parema õigusloome põhimõtte järgimist ning lähtub vajadusest säilitada Euroopa majanduse konkurentsivõimele soodus keskkond. Teatatud eelnõud jäävad elektrooniliselt tasuta kättesaadavaks kõikides ELi ametlikes keeltes ning seetõttu on ettevõtjatel ja muudel sidusrühmadel võimalus nende kohta märkusi esitada.

Jätkuvalt tehakse jõupingutusi eesmärgiga tagada ettevõtjatele selge õigusraamistik, et suurendada Euroopa ettevõtjate konkurentsivõimet ELis ja väljaspool ELi, võttes arvesse seoseid teatamise korra ning Maailma Kaubandusorganisatsiooni tehniliste kaubandustõkete lepingus kehtestatud korra vahel. Ühtse turu läbipaistvuse direktiivi eesmärkide täielikuks

[52] https://ec.europa.eu/info/files/refit-platform-recommendations-internal-market-xii6a-single-market-transparency-directive_en

saavutamiseks on väga oluline direktiivi jätkuvalt edendada, seda tõhusamalt rakendada ning tihedamalt siduda järelmeetmete ja seadusandliku tegevusega.